

برخی از ویژگی‌های «اسپیپ»

«اسپیپ» (SPIP)، حروف اول یک عبارت فرانسوی است که معادل فارسی آن می‌شود: سیستم نشر اینترنتی. این نوشته می‌کوشد به مختصرترین شکل ممکن برخی از ویژگی‌های اسپیپ را به زبان غیرفنی توضیح دهد:

۱. اسپیپ یک سی.ام.اس (CMS) یا یک «سیستم مدیریت محتوا» است که برای انتشار انواع اطلاعات در اینترنت طراحی شده است. تا کنون چندین هزار سی.ام.اس طراحی و به بازار عرضه شده‌اند. هر یک از این سی.ام.اس‌ها ویژگی‌های خاص خود را دارند و استفاده‌کنندگان باید متناسب با نیازهای خاص خودشان یکی از آن‌ها را انتخاب کنند.

۲. اسپیپ از سوی گروهی از جوانان مرفعی از کشورهای مختلف که به آزادی نشر در جهان اینترنت باور دارند طراحی شده و تحت لیسانس ویژه‌ای انتشار یافته که بر اساس آن همگان می‌توانند از این نرم‌افزار به صورت آزاد و رایگان استفاده کنند.

۳. اسپیپ یک سی.ام.اس چندزبانه است و به تمام زبان‌های زنده‌ی دنیا ترجمه می‌شود. تا کنون جملات داخل آن (رشته‌ها) به نزدیک ۴۰ زبان و از جمله به فارسی ترجمه شده است و علاقمندان سایر زبان‌ها نیز می‌توانند به سادگی نسبت به ترجمه‌ی آن‌ها به زبان خودشان اقدام کنند.

۴. نحوه‌ی تغییر زبان اسپیپ بسیار آسان است و با کلیک کردن یک دکمه تمام عبارت‌های داخلی آن به زبان دلخواه ترجمه خواهد شد. در عین حال می‌توان مقالات را به زبان‌های مختلف و به طور همزمان در آن منتشر کرد. این مقالات به صورت خود به خودی با یکدیگر پیوند می‌یابند. در نتیجه خواننده‌ی یک مقاله به راحتی می‌تواند تمام ترجمه‌های همان مقاله را با کلیک کردن یک دکمه به دست آورد.

۵. تمام اسناد اسپیپ، در حال حاضر به حدود ۴۰ زبان در سایت رسمی آن همیشه در دسترس علاقمندان قرار دارد. هرکس که کمی علاقه داشته باشد می‌تواند با خواندن این اسناد با طرز کار اسپیپ و روش ساده‌ی نصب آن آشنا شود و با دانلود و نصب کردن آن یک شبکه اطلاع‌رسانی عالی ایجاد کند.

۶. هرکس از هر زبانی که تا کنون اسپیپ به آن ترجمه نشده، به سادگی می‌تواند به گروه اسپیپ ملحق شود و نسبت به ترجمه‌ی اسناد و عبارات و رشته‌های اسپیپ به زبان خودش اقدام کند.

۷. گروه بنیان‌گذاران اسپیپ به علاوه‌ی چند صد جوان علاقمند از زبان‌ها و ملیت‌های گوناگون از سراسر جهان لحظه به لحظه برای بهبود و تکامل اسپیپ تلاش می‌کنند، به نحوی که هر چند ماه نسخه‌ی جدیدی از اسپیپ منتشر می‌شود و به این ترتیب اسپیپ به طور مستمر روزآمد شده و با پیشرفت‌های تکنولوژیک هماهنگ می‌شود.

۸. در گروه بنیان‌گذاران اسپیپ هرچند فرد نابغه‌ای وجود دارد که نقش رهبری را ایفاء می‌کند، اما ساختار سازمانی و تکنولوژی‌های مورد استفاده به نحوی است که تمام افراد می‌توانند به صورت کاملاً شفاف و آزاد و باز در بهبود مداوم اسپیپ مؤثر باشند. به این ترتیب سرنوشت آتی این تکنولوژی مطلقاً به هیچ فرد خاصی وابستگی ندارد و به معنای واقعی کلمه گروهی سازماندهی شده است.

۹. اسپیپ، به اصطلاح مهندسی، یک ساختمان پیش‌ساخته است و هر کاربری می‌تواند آن را با نیازهای خاص خود تنظیم کند و بسیاری از عناصر ساختاری آن را طبق روش‌هایی که در اسناد اسپیپ توضیح داده شده تنظیم و شخصی‌سازی کند.

۱۰. علاوه بر این امکان عظیم، تا کنون صدها علاقمند در سراسر دنیا برای اسپپ تمپلیت‌ها (یا قالب‌های) متنوعی ساخته‌اند و علاقمندان می‌توانند آن‌ها را دانلود کرده و روی اسپپ خود نصب کنند و به این ترتیب، رنگ، تعداد ستون، قلم، صفحه‌آرایی، و به طور کلی ظاهر اسپپ را متناسب با سلیقه‌ی مشتری تغییر دهد.

۱۱. کارکردن با اسپپ مطلقاً به هیچ زبان برنامه نویسی نیاز ندارد. تمام فعالیت‌ها در اسپپ با کلیک کردن دکمه‌ها صورت می‌گیرد. برخی از کارکردهای اسپپ نیز از طریق میانبر یا علائم خاص انجام می‌شود. به عنوان نمونه با کلیک کردن ۴ خط تیره یک خط بلند در صفحه به نمایش در می‌آید. تعداد این میانبرها معدود است و در اسناد اسپپ توضیح داده شده‌اند.

۱۲. معمولاً پیش از طراحی یک سایت، تعداد بخش‌ها و زیربخش‌های مورد نیاز کارفرما را جویا می‌شدند و طبق ساختار سازمانی مؤسسه‌ی تحت مدیریت مشتری، تعدادی بخش و زیربخش طراحی می‌شد. به نحوی که با شروع به کار سایت، تعداد قابل توجهی بخش و زیربخش در سایت وجود داشت اما چه بسا داخل بسیاری از آن‌ها هنوز اطلاعاتی قرار نگرفته بود. در نتیجه وقتی بازدیدکننده برخی از بخش‌ها یا زیربخش‌ها را کلیک می‌کرد با صفحه‌ی خالی مواجه می‌شد. اسپپ اساساً چنین مشکلی ندارد. چرا که کاربر می‌تواند فقط با کلیک کردن چند دکمه، بخش‌ها و زیربخش‌های خودش را تعریف کند و آن‌ها را بسازد و مقالات و اسناد خود را در داخل آن‌ها قرار دهد. به این ترتیب در اسپپ می‌توان به تعداد نامحدود بخش و زیربخش ایجاد کرد (شبیه ایجاد پوشه و زیرپوشه در ویندوز).

۱۳. ساختار بخش‌ها و زیربخش‌ها مطلقاً انعطاف‌پذیر هستند. به این معنا که فقط با کلیک کردن یک دکمه، یک زیربخش همراه با تمام مقالات داخل آن به یک زیربخش یا به یک بخش دیگر منتقل می‌شود. درست مثل اینکه بتوانید یک طبقه از یک قفسه را به راحتی و با کلیک کردن یک دکمه، به هر طبقه‌ی هر قفسه‌ی دیگر و یا حتی به هر طبقه‌ی کل کتابخانه‌ی خود منتقل کنید.

۱۴. نحوه‌ی ارتباط بخش‌ها و زیربخش‌ها و مقالات و اسناد داخل آن‌ها به نحوی سازماندهی شده است که هر نوع جا به جایی در بخش‌ها و زیربخش‌ها هیچ اختلالی در لینک‌های ایجاد شده بین مقالات و اسناد داخل بخش‌ها به وجود نمی‌آورد.

۱۵. برای هر بخش و زیربخش می‌توان یک یا چند نفر را به عنوان مدیر تعریف کرد و به آنان مجوز داد به نحوی که بتوانند در همان بخش یا زیربخش‌های تعیین شده به صورت مستقیم و بی‌واسطه مطالبی را در بخش همگانی سایت منتشر کنند و مطالب منتشر شده را ویرایش و اصلاح یا حذف کنند.

۱۶. مدیران و مسئولان یک بخش یا زیربخش حق دست‌کاری و اصلاح مطالب و مقالات منتشر شده در سایر بخش‌ها را تحت هیچ عنوان نخواهند داشت.

۱۷. هر فردی که به قسمت خصوصی یا قسمت تحریریه‌ی سایت برود و مطلبی بنویسد، تمام مطلب به نام او ثبت است و رد پایش را نمی‌توان پاک کرد.

۱۸. می‌توان به هر بازدیدکننده سایت اجازه داد که بعد از ثبت نام (دادن یک اسم یا اسم مستعار و نشانی ایمیل معتبر) به قسمت خصوصی یا تحریریه‌ی سایت وارد شود. اما او فقط می‌تواند مقالات و نظرات و پیشنهادهای خودش را مطرح کند. اما حق ندارد مطلبی را در قسمت همگانی سایت منتشر کند.

۱۹. می‌توان این گزینه را فعال کرد که تمام مطالبی که در قسمت خصوصی یا تحریریه‌ی سایت برای نظرخواهی منتشر می‌شوند، از طریق ایمیل به تمام دست‌اندرکاران سایت برسد و آنان از وجود چنین مطلبی آگاه شوند و به قسمت خصوصی سایت بروند و نظرات خودشان را در مورد مقاله یا مطلب عرضه شده اعلام کنند.

۲۰. هر مطلبی، هر بار که در قسمت خصوصی سایت اصلاح و ثبت شود، پرونده‌ی آن جداگانه در دسترس است. به این ترتیب، اگر فردی مقاله‌ای را برای نظر خواهی در قسمت خصوصی سایت منتشر کند، هر کس که آن را اصلاح کند، کاملاً مشخص باقی می‌ماند که فلان کس، در تاریخ و دقیقه و ثانیه‌ی فلان، این مقاله را اصلاح کرده است و تمام مطالب حذف شده به یک رنگ و تمام مطالب اضافه شده نیز به رنگ دیگر مشخص هستند. در نتیجه، به تعداد افراد و به تعداد دفعاتی که یک مقاله اصلاح شده، نسخه‌های اصلاحی به صورت جداگانه ثبت می‌شوند و در یک جا در دسترس هستند. در نتیجه هیچ اختلافی در مورد اینکه چه کسی چه مطلبی را نوشته و چه کسی در آن دست کاری کرده به وجود نخواهد آمد.

۲۱. پس از اصلاحات مختلف، مدیرمسئول سایت یا مدیرمسئول بخش و زیربخش مربوطه می‌تواند تصمیم بگیرد که کدام نسخه از مقاله را در بخش همگانی سایت منتشر کند.

۲۲. ساختار انعطاف پذیر بخش‌ها و زیربخش‌ها، و امکان دادن مجوز نشر مطلب در بخش یا زیربخش مشخص به افراد مشخص این امکان را فراهم می‌آورد که شبکه‌ای جهانی یا ملی یا منطقه‌ای متناسب با ساختار سازمانی مؤسسه‌ی تحت مدیریت مشتری ایجاد کرد و برای هر قسمت یا هر کارکرد و یا هر گروه، بر اساس موضوع، مکان جغرافیایی و زبان؛ بخش یا زیربخش تعریف نمود و مسؤلیت اداری آن را بر عهده‌ی فرد یا افراد با صلاحیت و شناخته شده گذاشت.

۲۳. یکی از امکانات جالب اسپپ، تکنولوژی کلیدواژه است. به این ترتیب، وقتی مقاله یا مطلبی، به دلیل محتوای آن در یک بخش خاص قرار می‌گیرد، اما موضوعات مختلفی در آن مقاله موجود است که باید به نحوی به بازدید کننده گفته شود، از تکنولوژی کلیدواژه استفاده می‌شود.

۲۴. ایجاد کلیدواژه هیچ محدودیتی ندارد و می‌توان به تعداد دلخواه کلیدواژه ایجاد کرد و آن‌ها در دسته‌های کلی تری با عنوان «گروه‌واژه» سازمان داد. به این ترتیب اگر مطلبی به دلیل اینکه «بخش‌نامه» است در قسمت بخش‌نامه‌ها قرار بگیرد، اما در این بخش‌نامه در مورد چندین موضوع مهم صحبت شده باشد، می‌توان برای هر موضوع مهم یک کلیدواژه ایجاد کرد و آن‌ها را به این بخش‌نامه‌ی خاص برچسب کرد. فرض کنید که در بخش‌نامه‌ی مورد نظر در باره‌ی «دستمزد»، «بیمه» و یا «مرخصی» هم صحبت شده باشد. کلیدواژه‌های دستمزد، بیمه، و مرخصی را با کلیک کردن چند دکمه ایجاد می‌کنید و به «بخش‌نامه» مورد بحث می‌چسبانید. به این ترتیب هر کس روی کلیدواژه‌ی «دستمزد» کلیک کند، هم این «بخش‌نامه» و هم تمام مقالات دیگری که کلیدواژه‌ی «دستمزد» به آن‌ها چسبانده شده باشند، در اختیار قرار می‌گیرند.

۲۵. خلاصه‌ی تمام مطالبی که در بخش همگانی سایت منتشر می‌شوند (۳۰۰ کاراکتر اول مطلب)، به صورت خودکار به نشانی ایمیلی که برای اسپپ تعریف می‌شود ارسال خواهد شد. مدیرسایت با کلیک کردن یک دکمه می‌تواند تعریف کند که این خلاصه‌ها طی یک تا ۷ روز، از طریق همان ایمیل به نشانی ایمیل‌های مندرج در یک میلینگ لیست (یا فهرست ارسال) فرستاده شوند. به سادگی می‌توان میلینگ لیستی شامل هزاران ایمیل ایجاد کرد که هر مطلب منتشر شده در سایت را به فاصله‌ی یک روز تا ۷ روز - به انتخاب مسؤل سایت - دریافت کنند.

۲۵. یکی دیگر از خروجی‌های اسپپ به دست در کاران سایت اختصاص دارد. به این ترتیب، مقالاتی که برای نظرخواهی در سایت منتشر می‌شوند، به نشانی ایمیل جداگانه‌ای ارسال می‌شوند و به دست تمام کسانی که به عنوان نویسنده تعریف شده‌اند خواهد رسید.

۲۶. علاوه بر این، قسمت خصوصی یا بخش تحریریه‌ی اسپپ چندین سخنگاه یا فاروم دیگر نیز دارد. یکی از آن‌ها سخنگاه مخصوص نویسندگان و مدیران سایت است که به وسیله‌ی آن می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. یا می‌توانند برای یکدیگر یادداشت بگذارند. این امکان وجود دارد که این نامه‌ها را به طور همزمان برای چندین نفر از دست‌کاران سایت ارسال کرد تا از مکاتبه‌ی با یکدیگر مطلع شوند.

۲۷. اسپپ این امکان را فراهم کرده که خوانندگان بتوانند در مورد هر مقاله‌ای که می‌خوانند نظر بدهند. می‌توان این گزینه را فعال کرد که هر نظر به محض آنکه از سوی خوانندگان ارسال شد، در بخش همگانی سایت نیز منتشر شود. یا مطلب در قسمت خصوصی سایت باقی بماند و فقط بعد از آنکه مسؤل سایت و مسؤل بخش مربوطه آن را خواند و ویرایش کرد، در بخش همگانی سایت انتشار دهد.

۲۸. خوانندگان می‌توانند برای سایر خوانندگانی که پیام ارسال کرده‌اند نیز پیام بفرستند. به این ترتیب، به سادگی یک فاروم گسترده می‌تواند بین خوانندگان یک مطلب نیز در بخش همگانی سایت شکل بگیرد و همه در مورد یک یا چند مطلب با هم به گفتگو پردازند.

۲۹. از صفحه‌ی «تماس» اسپپ می‌توان برای تمام کسانی که به عنوان نویسنده یا مدیر سایت تعیین شده‌اند، ایمیل ارسال کرد. با این همه، وقتی روی منوی «تماس» کلیک شود، به صورت خودکار صفحه‌ی مربوط به نخستین نویسنده، که معمولاً مدیرسایت هم هست، باز می‌شود و پیام‌های ارسالی توسط خوانندگان سایت به دست او می‌رسد. البته به سادگی می‌توان گزینه‌های دیگری را فعال کرد تا مطالب ارسالی به دست کسان دیگر برسد.

۳۰. به تعداد نامحدود و به سادگی می‌توان افراد را به عنوان «نویسنده» یا «مدیر محدود» و «مدیرنامحدود» تعریف کرد. به این ترتیب می‌توان نویسنده یا نویسندگان مقالات را کم یا زیاد کرد و با کلیک کردن روی نام نویسنده با آنان ارتباط برقرار ساخت.

۳۱. در درون اسپپ یک تقویم طراحی شده که تمام حوادث و رخدادهای سایت را می‌توان از طریق آن هماهنگ کرد. به عنوان نمونه می‌توان مشخص ساخت که یک مقاله در چه زمانی در آینده منتشر شود و یا اگر منتشر شده از روی سایت برداشته شود.

۳۲. این امکان وجود دارد که یک تقویم در صفحه‌ی نخست سایت نصب کرد و از طریق آن رویدادهای یک ماه آینده را به اطلاع بازدیدکنندگان رساند. آنان با کلیک کردن روز مربوط به صفحه‌ای دسترسی پیدا می‌کنند که برنامه‌های آن روز را مشخص و تعریف کرده است.

۳۳. ساختار اسپپ به نحوی است که می‌توان برای آن پلاگین‌های متعدد تعریف و طراحی کرد. در حال حاضر به آخرین نسخه‌ی اسپپ ۲۳۷ پلاگین افزوده شده که هر کدام از آن‌ها یک یک چندین کارکرد جدید و جالب را به اسپپ اضافه می‌کند. به عنوان نمونه، با یکی از این پلاگین‌ها می‌توان از داخل صندوق ایمیل خود مطلب را در بخش همگان سایت منتشر کرد. یا با نصب پلاگین دیگر، مقالات سایت را به متن پی‌دی.اف تبدیل کرد.

۳۴. هر فرد علاقمند می‌تواند سایت‌های محبوب خود را به اسپپ معرفی و اضافه کند. البته می‌توان با فعال کردن گزینه‌هایی روش معرفی سایت‌های محبوب را محدود کرد و خصوصیات آن را تغییر داد. وقتی به این ترتیب سایتی را معرفی می‌کنید، بازدیدکنندگان سایت شما به سادگی می‌توانند به آن سایت دسترسی پیدا کنند و آخرین خبرهای سایت‌های مشترک را دریافت کنند.

۳۵. امکان افزودن انواع سند(تصویری، صوتی، عکس، متن پی‌دی.افی، و غیره) به بخش‌ها، به مقالات و به خبرها وجود دارد. این کار با کلیک کردن چند دکمه انجام می‌شود.

۳۶. می‌توان با کلیک کردن یک دکمه بین صفحات دیگر داخل سایت یا به سایت‌های دیگر لینک ایجاد کرد. همچنین بین اسناد، نویسندگان، مدیران، کلیدواژه، بخش‌ها و به طور کلی بین تمام عناصر سایت لینک ایجاد کرد.

۳۷. داخل اسپپ یک راهنما گنجانده شده که به تمام زبان‌های دنیا قابل ترجمه است. ترجمه‌ی فارسی این راهنما نیز به زودی تمام می‌شود و در نسخه‌ی آتی اسپپ مستقر خواهد شد. با کلیک کردن علامت سؤال‌هایی که کنار آیکون‌ها نصب شده، راهنمای مربوط به همان قسمت باز می‌شود و به کاربر توضیح می‌دهد که چه باید بکند.

۳۸. تمام کسانی که با اسپپ کار می‌کنند، می‌توانند به صورت آزاد و رایگان در میلینگ لیست‌های متنوع و مختلف عضو شوند و در فاروم‌های اینترنی شرکت کنند. در این فاروم‌ها به طور روزمره در مورد روزآمدسازی اسپپ و پلاگین‌های آن بحث می‌شود و شرکت در این فاروم‌ها برای همگان آزاد است. در این فارم‌ها به زبان‌های مختلف صحبت می‌شود.

۳۹. گفتنی است که زبان اصلی اسپپ فرانسه است و در اسناد برنامه‌ای اسپپ از اصطلاحات و واژه‌های فرانسوی استفاده شده است. به همین خاطر کسانی که با فرانسه آشنا باشند از این نرم‌افزار بیشتر لذت می‌برند. البته تمام اسناد رسمی اسپپ همانطور که گفته شد به سایر زبان‌ها (به خصوص انگلیسی) ترجمه شده و می‌شود.

۴۰. اسناد آموزشی اسپپ برای دوره‌های آموزشی طی ۴ مرحله تدوین شده است. اگر علاقمندان اسپپ در ایران افزایش بیابد می‌توان بر اساس آن اسناد کلاس‌های آموزشی برای ترویج این نرم‌افزار راه‌اندازی کرد.

ادامه دارد. . .